

NÉPÜNK

NYERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telephon: 440

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR

Felelős szerkesztő
LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 260 Lei,
Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 120-80,
P. 25-15, S. 30-20, Dinár 200-120,;

A németországi zsidó gyermekek martiriuma

Figyelmébe ajánljuk minden bojkottellenes zsidónak!

„Nem tudom mit tegyek két gyermekemmel. Az iskola pokollá lett számukra. Nem bírják tovább a szenvedéseket. A fiu nem akar menni már. Kétségbeesetten ül otthon és nyugtalanul jár fel s alá a lakásban és az üres üzemhelyiségekben. A lányom még jár az iskolába. Legalább a tanítónő nem segít, amikor a többi osztálytársnője kinozza. Néha még barátságosan rá is pillant. Ezért jár még az iskolába. Feleségem és én is reszketünk, amikor reggel elmegy és reszketünk, amikor csendben és aggodalmas léptekkel hazajön. Most már nem mesél semmit és mi nem merjük kérdezni. Nem tudjuk, hogy mit is mondjunk gyermekeinknek. Hogyan vigasztaljuk őket? Egyáltalán nem tudjuk, hogy mit is mondjunk nekik. Mi lesz belőlük, ha ezek a szenvedések nem szűnnek meg”...

Ezt a tudósítást egy nagyobb németországi város zsidó kereskedője írta. Három hónappal ezelőtt még meglegedetten ült üzletében, büszke volt német állampolgárságára, büszke tiszteletreméltó foglalkozására és büszke jólsikerült, komoly gyermekeire.

Néhány nappal ezelőtt külföldi lapok közölték annak a délnémetországi katolikus papnak a felhívását, amelyben megbélyegzi a németországi zsidó gyermekek kínzását.

„Ne kinozzátok a gyermekeket! Keresztények gondoljatok Megváltónk szavaira: Engeddétek hozzám a kisdedeket!”

Egy katolikus pap protestál. Németországban protestál, ahol a katolicizmus félig-meddig békét kötött a kampóskereszttel, mi történhet ott, ha már egy pap sem bírja tovább a hallgatást?

Háborút indítottak a gyermekek ellen, ők, akik nem győznek eleget regélni és költöni a német bátoriságról és lovagiasságról. Minden kertetelés és szégyenkezés nélkül háborút indítottak a gyermekek ellen. Nem szégyeltek, hogy hivatalos iratokban lefektessék, hogy a nagy német nemzet, zsidó kis gyermekek ellen indította meg a háborút, hogy ez a nagy nemzet, még éhségblokádot is indít a kis „ellenségek” ellen. A berlini városi iskolatanács minden berlini kerületi hivatalba a következő rendeletet adta ki:

„Amíg a népiskolákban a zsidó gyermekek száma nem éri el az összlakossághoz való számszerű viszonyát, nem szabad a zsidó gyermekeket gazdaságilag támogatni”.

Igen, ez azt jelenti más szavakkal, hogy amikor a német nép a „becsületéért” és existenciájáért harcol, akkor kiéhezett zsidó gyermekek kezéből kiszakítja a szegényes reggelit és tuberkulotikus és angolkóros gyermekek kezéből kiszakítja az orvosságos üveget! A harmadik birodalom szent háborújában mindent szabad. Mindent, mindent! Még az éhségblokádot is megengedett, amelyet az átkozott zsidó faj ártatlan gyermekei ellen indítottak.

Éhezhetnek és testileg tönkretesznek ártatlan zsidó csemetéket. Nem is csoda, ha a megkínzott fejekben az az örült gondolat fogamzik meg: „Nem-e jobb éhendögleni és így elpusztulni, mint ezekből a kezekből egy falatot is elfogadni?”

De a rémségek között nem is ez a legnagyobb. Hiszen a külföld zsidósága összekuporgat majd annyit, hogy ne hagyja éhenveszni és gyógyítatlanul elpusztulni a németországi zsidó gyerekeket. De hogyan tehet a lelki nyomoruság és lélekgyilkosságok ellen védekezni? A tanító kigunyolja őket, a többi iskolatársak üldözik és gúnyolják őket. A kis martiroknak a nap minden órájában hallaniuk kell, hogy szüleik az emberiség szemétfé, akiknek kipusztítása az erkölcs diadala lesz. Mi lesz lelkieg ezekből a gyermekekből? Mi lesz lelkeikkel? Mit csináljanak ezek a kétségbeesett szülők, akiknek gyermekei előtt ilyen jövő vár?

A német zsidóság halálos ítéletének végrehajtói még ahoz is értenek, hogy érzékenykedjenek. Még ők mondják, hogy miért a nagy zsidó felháborodás szerte

a világon? Miért? Még ők panaszkodnak, hogy rossz dolguk van a zsidóknak? Még ők nem akarnak német árukat venni? A zsidó anyák és apák, London, Páris, Bécs, Varsó, Bukarest vagy Kolozsvár városai-ban, mindenüli szerte a világon nem akarják azt az árut venni, amelyet zsidó gyermekek kínzó és gyilkosai készítettek. Nem akarnak semmi összeköttetést zsidó testvéreik kínzóival.

A német áru fölött a német zsidó gyermekek éhségtől sápadt arca és könyfátyolos szeme a momentó. És a harmadik birodalom kormányzói még csodálkoznak, hogy a külföldön nem veszik a német kezek munkáját és cikkei.

Hitler Németországa megizente a háborút a zsidóságnak és a zsidó gyermekeknek is. A háború legborzalmasabbját. Háború a gyermek ellen. Az ártatlan gyermekek ellen! És össze kell fogni minden zsidó erőt, hogy ennek a háborúnak ne csak elesettjei, hanem szembeálló kombattáns serege is legyen. A zsidóktól idegen célok és eszmék táborából, jöjjen mindenki a zsidó ügy védelmére. Mindenki jöjjen. Mert a zsidó nép életérdeke, jövője függ ettől és ez forog kockán!

A németországi megkínzott zsidó gyermekek rémült és kétségbeesett sóvány arccskái — merednek kérően és révetegen reánk...

Megkezdődött a váradi orth. hitközség új vezetőségében a bomlás processzusa

Kohn Dávid, a nagyváradi orth. hitközség elnöke lemondott. — Menekülnek a felelősség és a zsrálás elől.

Lapunk legutóbbi számában részletesen foglalkoztunk azzal a lehetetlen helyzettel, amelyben az ország egyik legnagyobb hitközsége került, a hozzá nem értő vezetés folytán. Tárgyilagossá ekkünknek meg volt a kellő hatása már. A hét végén a régi vezetőség néhány tagja összeült a mai vezetőséggel, hogy a bankadósság ügyében tisztázza a helyzetet. A rosszulindulatnak és hozzá nem értésnek legkrassabb példája az, hogy az Erdélyi Bankkal szemben fennálló 2,700.000 leios adósságot nincs komoly szándékában rendezni a mai rezsimmnek. Nem akarja átvállalni ezt az adósságot, dacára annak, hogy hosszú évtizedek tapasztalata szerint az új rezsím mindenkor átvállalta a régi kötelezettségeit. Példa erre, hogy amikor az elmúlt rezsím jött, minden további nélkül átvállalta az akkor Kohn Dávid és társai zsróját. Most azonban Kohn Dávid és a többi vezetőségi tag nem akarja ezt megtenni. Sőt! A kicsinyességnek és szűk látókörnek legjobb bizonyítéka, hogy amikor az új vezetőség átvette hivatalát, kölcsön adott kollektíve cirka 100.000 leit a tisztviselői fizetésekre. Ebből például Kohn Dávid elnök 20.000 leit vállalt, de azonnal bonokat is vett, amelyet azután két nagy adófizetőnek tovább adott, hogy ezzel adójukat fizessék. Tehát azonnal „lefedezte” magát. Az elnökség másik két tagja pedig a hitközség tulajdonát képező tollat „kézizálogként” azonnal elszállíttatta, nehogy „rizikóba” menjen bele. Ilyen kicsinyes és rövidlátó módszerrel vezetlik egy négyezer adófizetőt számláló hitközség agendáit.

Rendkívül érdekes annak a tárgyalásnak lefolyása, amelyről cikkünk elején megemlékeztünk. Leitner Sándor és Rothbart A. Ede volt hitközségi alelnökök, akiknek zsrókötettségük automatic

lejárta azzal, hogy megszűntek alelnökök lenni, arra szólították már fel számtalanszor a mai vezetőséget, hogy vegyék át a jóállást. Kohn Dávid volt az első, aki kijelentette, hogy semmi körülmények között nem vállalja. Uilmann István, aki a hitközség új vágóházának építése idején a minisztériumnál egyszerűen feljelentette a hitközséget és most alelnök, el sem mert menni a tárgyalásra. A többiek pedig, Kohn Dávid terrorja alatt meg sem mertek mukkanni.

Leitner Sándor a következőket mondta beszédében: „Amikor a vezetést átvették Önök, akkor nem csak jogokat, hanem kötelezettségeket is kellett vállalniok. A lelépett vezetőség egy konszolidált hitközséget hagyott egy 2,700.000 leios nem azonnal esedékes banktellel és egy 600.000 leios magántartozással, melynek kifizetése szintén nem volt prezant. Amikor Önök ezeket a tartozásokat a kamatok rendezésével nyugodtan intézhették volna, 4 hónap alatt sem a kamatokra, sem a főkére nem törlesztettek egy banit sem. Sőt, a pázskából ujjabb negyedmilió adósságot csináltak. Sokkal könnyebb az Önök helyzete, mint a mienk volt, mert hiszen nyugodtan dolgozhattak volna, senkisémm intrikált Önök ellen, ahogy azt a mult rezsímben megtette az Önök ellenzéke, úgy hogy energiájuk nagyrésztét csak annak elhárítására kellett tartalékolják, nehogy felboruljon a hitközség nehezen tartott pénzügyi egyensulya. Mi hajlandók vagyunk Önöket segíteni, habár Önök a hitközség bevételét törzssai: s az adózás és gabella elleni izgatásait által ezen jövedelmi ágakban egyre jobban leromlanak. Mi nem opponálunk Önökkel szem-

Vásároljunk szövetet első kézből !!

Megbízható minőség, olcsó árak, nagy választék, szolid kiszolgálás!

DEUTSCH posztóáruház, Oradea

Nem tévesztendő össze a cég pontos címe: **Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) Sas-palota.**

Beérkezett új áruk: Férfiöltöny-divatszövetek minden színben, felöltő és trench-coat anyagok, csikos divat- és sportnadrágok, garantált szintartó kék és fekete anyagok minden kivitelben, papireverenda és egyenruha-szövetek, legdivatosabb fresco anyagok, lüszter, ruhavászon, tennisz- és sport-kelmék, billiárd- és kocsiposztók, bélésaruk minden létező kivitelben.

Ha jót — olcsón akar vásárolni, úgy ön is cégünknel vesz!

ben, sőt, a bankteher egy nagy részét is továbbra vállaljuk, amennyiben ezt a hitközség érdeke úgy kíváná. De viszont Önöknek be kell látni azt, hogy azért vannak itt, hogy sokat hangoztatott programjukat végre megvalósítsák. Kohn David elnök és társai egy éles és erőteljes kampányt folytattak, mert nem tartották jónak a régi rezsimit. De nem lehet csak destruálni és semmit sem építeni. A váradi zsidó közvéleményt teljesen megbolygatták, belbékéjét felforgatták, állandóan rágalomokkal nyugtalanították és amikor a tettekhez értek, akkor a felelősség alól gyáván kibujnak. Természetes követelménye a hatalomnak, hogy annak nem csak elnökeit, hanem kötelezettségeit is nyíltan vállalni kell. Ezennel bejelentem Önöknek, hogy tekintettel arra, hogy Önök semmiféle jóakaratot nem mutatnak a bankadósság rendezésére és legalább részbeni átvállalására, a bank úgy a hitközséget, mint a váltón levő zsránsokat perelni fogja és mert a konverziós törvény nem vonatkozik hitközségekre és mert a Casacianak döntése van arról, hogy a hitközség gabella jövedelmei lefoglalhatók, készülnének el arra, hogy egy kínos és kellemetlen, sok költséget jelentő peres eljárásnak teszik ki a hitközséget. Mi meglettük a kötelezettségüket és figyelmeztetem Önöket, — viselkedésük után, — reánk az ügy odiumát nem háríthatják.

Rothbart A. Ede szintén csatlakozott a Leitner Sándor kijelentéséhez.

Kohn Dávid elnök eddigi szokásához híven továbbra is ingerülten jelentette ki, hogy ő inkább lemond, de semmiféle kötelezettséget nem vállal. A kötelezettség maradjon a régi rezsimnek, nekik elég a vezetés. Ehez természetesen élénk helyeslés közben hozzájárult az a garnitúra, amelyet a régi Malbis Arüimim egyet sem tűnt volna meg, kicsiny látókörű koncepciójuknál fogva. De úgy látszik a nagy hitközségnek a súlyos idők mellett azon csapást is el kell viselnie, hogy a félvezetelt és terrorizált választók egy része nem látta, hogy mit jelent oly kezekbe letenni a nagy hitközség vezetését, akik hozzánemértés és rosszindulat mellett azt teljesen ruinálják. Most már láthatják, hogy kiket ültettek a felelősségteljes posztokra.

Kohn Dávid, aki csak a kedélyek felkavarására és destrukcióna alkalmas kiválóan, aki az ukrainai árvák és az orth, zsidó sajtóalapra gyűjtött pénzeket is, más közölcökre használta fel, mint amire azt adták és azzal az adakozóknak soha el nem számolt, ezáltal sem bírja el a jogos és komoly kritikát és a gyűlés után elküldötte Steiner Benjámin volt választóbizottsági elnöknek lemondását. *Igy gondol ma is — mint azt már a múltban gyakran megtette — a felelősség alól kibujni.* Így gondolja a felidézett szellemeket megnyugtálni. Előbb egy hitéleti földrengést, a rágalomok és a gyűlölet bombáival előidézni és azután a felelősség alól gyáván megszökni. *Ezt nem lehet!* Ez a stílus lett urrá a kétszázéves tradíciókkal büszkélkedő váradi orth. hitközségben — Vagy lehet, hogy megakarja előzni a megsemmisített választás iratainak leérkezését, amely immár 6 hete fekszik a kultuszminisztériumban, dacára annak, hogy vizsdatartását állandóan pénzelik és dacára annak, hogy Kohn Dávid érdektársaival együtt felajánlotta a mandátumok ellenértékéért, hogy belépnek a nemzeti parasztpártba.

Kohn Dávid maradjon továbbra is csak elnök. Mi követeljük, hogy maradjon még a megsemmisített választás esetén is, még illegálisan is — a posztján, ahova állítólag a közbizalom állította. Nem engedjük megfutamodni. Fedezze továbbra is a mai rezsim illegális lénykedését. Nem szabad, hogy most otthagyja a vezetését. *Mutassa meg, hogy nem csak rombolni, hanem építeni is tud.* Mutassa meg, hogy a „züllött” viszonyokat, az ő energiájával megjavítja. Most mutassa meg, hogy a gabellát nem emelni, hanem redukálni fogja. Hogy a tisztviselőkérdést rendezi. Hogy az aránylag nem nagy adósságokat rendezni fogja. De nem a régi vezetőség bőrére, hanem a saját jól védett „bőrén” terhére. Ne engedje azt, hogy ismét emeljék 24 leire a kóser marhahúst és a borjushúst 32 leire, holott a nem kóser hus 12 leire o-

csóbb Hus éppen ezért fogyott 1 vagonnal kevesebb hus az utóbbi 3 hónapban, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Kohn Dávidot nem engedjük lemondani, hiába kényszeríti erre a törvény választási bünök miatt. Nem engedjük, hogy megfutamodjék és felelőtlen terrorlegényeinek garázdálkodása legyen urrá a hitközségben. Kohn Dávidot mi is kérjük, hogy a megsemmisített választása dacára — maradjon. De nem úgy, ahogy ő gondolja. Hogy csak azért elnök lenni, hogy más ne legyen. Nem csak azért, hogy csatlósainak „koved” igényeit kielégítse. Ne csak azért, hogy hiveinek az üzemeknél jövedelmeket biztosítson, hogy a kol dichin elmélet alapján, hiveinek állást kreáljon. Ha van még benne önzellenesség — és a régi kohndávidi becsület és ha valóban komoly az, amit eddig csinált, akkor most ne szaladjon el, most ne futamodjék meg gyáván. Ki a gátra. Hiszen állandóan azzal destruálták, hogy a

hitközség veszélyben van! Tessék rendezni az adósságokat, tessék levinni a gabellát. Ma már nincsenek ott, nincsenek utban a könnyelműen és állítólag hűtlenül sáfárkodó mult rezsim vezetői és tessék megvalósítani mindent, amit annyiszor ígértek, ő és csatlósai. Hiszen ma már nincsenek ott azok, akiket állandóan gyanúsítottak és ártatlanul vádoltak. Senki sem szalad most már ilyen „koved” után sem. Nekik kellett. Hát ha kellett, akkor vállalják is férfiasan, becsülettel. Nem lehet az első kritikai szóra, nem lehet a régi rezsim jogos kívánsága elől visszamenni az ellenzéki kényelmes fedezékébe, hanem viselni kell a meggondolatlan gyűlölet által meggyújtott bűnös tüzek következményeit is.

Kohn Dávid legyen csak továbbra is az elnök. Ezt kívánja az ő érdeke. Mert ha nem, akkor *meg tudja ebből a váradi és az egész erdélyi zsidó közvélemény is, hogy egész életében csak destruálni tudott, de alkotni semmit!*

Hitler birodalmának újabb rémségei.

Mit láttam Németországban?...

Röviddel ezelőtt egy londoni munkás-konferencián Ellen Wilkinson ismert írónő és volt képviselő beszámolt németországi utjáról. Ellen Wilkinson asszony tanulmányutatót tett Németországban és ott szemtanuja volt a nemzetiszocialisták vérengzéseinek. Beszámolója során a rémes visszaemlékezések hatása alatt többször könnyekben tört ki az írónő... *„Fiatalembereket láttam, akiknek ki voltak szurva a szemeik. Láttam amint...”* itt megszakadtak Ellen Wilkinson szavai és képtelen volt tovább beszélni. Rövid szünet után azután folytatta: Én nem beszélek most arról, amit az emberek Berlin uccáin egymás között mondanak. Nem beszélek az állítólagos „rémhírekről.” Csak arról szólok, amit saját szememmel láttam. *Egy berlini uccában láttam, amint fiatal munkásifjakat saját lakásukban véresre vertek...* Új szokás nosodott meg legújabbban Németországban. A nemzetiszocialista terrorlegények mindenkinek az arcába sújtanak. Két izben láttam, amint véresrevert embereknek botokkal nyomták a szemükbe... *A kínzásoknak egy szokásos válfaja, hogy revolverlövéseket adnak le, közvetlen az áldozat arca*

mellett. A lövést olyan közvetlen közelben adják le, hogy mindazoknak, akik hosszabb úrrak van, a golyó azt széjjel roncolja... Lehet-e ezekről nyugodt hangon beszélni? És ezeketán még van bátorságuk a nemzetiszocialista hatalmasoknak, hogy „rémhírekkel” operáljanak? — Ime így fest egy nemzsidó angol képviselő beszámolója a németországi eseményekről, aki saját szemével látta Hitler banditáinak rémségeit...

A kormány újabb „tisztító” munkája 6000 zsidó orvost tilt el a betegsegélyző pénztárakban praxissal további gyakorlásától.

Berlinben Behr lettországi zsidó kereskedőt az SA kaszárnyába hurcolták, ahol a többi foglyokat együtt borzalmas megkínzásoknak volt kitéve. Így néhány nappal ezelőtt lehúzták róla a nadrágot, egy feneketlen székre ültették, mely alá tiz égő gyertyát állítottak. E barbár procedura alatt a szerencsétlen zsidó ülepe úgy összegegett, hogy hónapokig nem ültethet le.

Ha elegánsan és olcsón akar öltözködni keresse fel

ORADEA, Kert-uca 2.

CZITROM

uri szabóságát,

ahová a legújabb tavaszi divatkülönlegesek már megérkeztek!

BORGOS

Szépen és olcsón vegyileg tisztít, mos, vasal! Fehérnemű és gallérmosást vállal!

Bazárépület — Színházoldal

Gallér darabja 3 lei

HETI GLOSSZÁK

A filantrop-alias szadista

Dr Schmiedt Béla nevű marosvásárhelyi orvos is megszólalt néhány héttel ezelőtt abban a „nagy perben“, amely a németországi eseményekkel kapcsolatban újból „főtárgyalásra“ került. Az Erdélyi Lapok hasábjain egy cikke jelent meg, amelyben megbélyegzi a zsidó orvosok német gyógyszeres elleni bojkoltját. A magasztos „ember szeretet“, a szent humanitás nevében tiltakozott a zsidó orvosok eme „barbársága“ ellen. A marosvásárhelyi napi sajtóban is erősen pertraktálták az esetet és egész Erdélyben feltűnést keltett.

A véletlen folytán egy igen tekintélyes nagyváradai orvostól megtudtuk dr Schmiedt Béla orvos úrról a következőket: Ez a nagy humanista, akinek szíve úgy remeg a szegény szenvedő beteg emberiségért, a világháború alatt a 22. honvéd gyalogezred orvosa volt a harctéren. Rohatyn mellett harcolt az ezred, erős csapatokban volt része és e nagy bajt az a baj is tetézte, hogy ez az emberszeretettől olvadó orvos, a legkomiszabb katonakínzó volt. Ha egy katonának lábujjával jött hozzá, akkor a fájós lábára állította és ha másik lábával le mert lépni, akkor kutyakorbáccsal ütötte a szerencsétlent. Ha meg neki bajjal jöttek hozzá katonák, akkor szintén korbáccsal gyógyított. Elérte azt, hogy a legbetegbb katonája inkább a lövészárokból pusztult el, mint hogy a „doktor ur“ elé kerüljön. Nem hiába tisztá és nemes német vér csörgedez dr Schmiedt ur ereiben. Ez jellemző rá és nemes árja fajtájára. Szadista, emberkínzó humanista volt az orvos ur, aki most hirtelen, amikor a nagy német gyógyszergyárak érdekében kellett szót emeljen, akkor lelke minden erejét latbavetette, a szegény betegek érdekében, akiket a zsidó orvosok nem akarnak csak az egyenértékű francia, angol és svájci gyógyszerekkel gyógyítani. Csak egy embert dicsért meg ez a Schmiedt dr. A „szurrogátum“ elmélet hírneves nagyváradai felfedezőjét, a hitközségi elnököt. De nem ez a fontos ezúttal. Csak egy a

lényeges! Hogy Schmiedt dr ur a világháború szadistája, most oda van a betegek gyógyszeréért. A német gyógyszeréért! De hiszen ő is rémet! És méltó dicső fajához. Amelyről a háború alatt megirták az igazságot. Akkor nem hittük. Most már elhiszük, az összes borzalmakat, amelyeket Belgiumban és másutt elkövettek. Schmiedt doktor urral együtt.

A sztrájkőrök.

Nincs módunkban mindenütt ellenőrizni, pedig jó volna. Jó volna ellenőrizni azt, hogy hol, kik és mikor törnek meg a németek ellen a bojkottot. Mert a zsidóságnak ezzel szemben szintén volna egy védelmi eszköze. Figyelmeztetni az illetőket, hogyha tovább is megtörik a zsidó ellenállás frontját, akkor ellenük is bojkottot hirdetünk. Mert ne higgye el egyetlen zsidó kereskedő, iparos, vagy intellektuel sem, hogy itt csak arról volna szó, hogy a német zsidósággal „boszszut“ álljunk. Nem arról van szó, hogy itt a német zsidóság érdekében szót emeljünk, és rendelkezésünkre álló hathatós eszközeinkkel védekezzünk. Magunkról van szó. Magunkról is. Vagy ha egoisták vagyunk, akkor mondhatjuk, hogy csak magunkról. Mert ha a zsidóságnak ez a nagy összefogása nem sikerül, akkor örökre elvesztünk. Akkor sohasem hiszik el nekünk, hogy a világ zsidóságnak összefogása reális erőt jelent. Pedig jelentett a múltban és jelent most is. Amikor a kelet-európai államokban üldözték a zsidókat, akkor a nyugati államok pénzarisztokráciája fogott össze. A lengyelek például csak úgy kapták meg annak idején a 100 millió dolláros kölcsönt, ha előbb reverzálist adtak arról, hogy megszűnik a zsidóüldözés. Mindenkor volt eszközünk arra, hogy legalább így tudjuk kiparizálni a gyűlöletet. Most a németek ellen az iparcikkek bojkottja a hathatós eszköz. Mert ezzel „térdre“ tudjuk kényszeríteni őket. Nem kell nekünk győzelem, de nem engedhetjük meg azt, hogy éhhalállal pusztuljon el hatszázezer ember. Az európai civilizáció kellős közepén. És ha ez most nem sikerül, akkor holnap — igen holnap és nem holnap után — már nekünk is végünk. Ezt kell jól meggondolnia az a zöldfa-

uccai porcellánkereskedő, akinek üzlete előtt a múlt héten egy tizenöt fonnás fayance-edényekkel megrakott Dresdából küldött vagon állott meg. És mért a Zöldfa-uccán több ilyen kereskedő van, a többiek érdekében, akik lerendelték Németországból az árukat, meg kell majd írjuk legközelebb, hogy ki az a „bojkott“ törő. Mert ebből nagy baj származhat. Ha az egyik rendel, kénytelen létfenntartási ösztönből a másik meg a harmadik is rendelni. S így vége lesz ennek a nagyszerű összefogásnak. Ezúton kérjük olvasóinkat, hogy mindenütt figyeljék, hogy kik azok, akik ellenszegülnek a zsidó egységes akaratoknak. Mert módot kell adni akkor arra, hogy a zsidó közönség ezeket is bojkottálja. Nem szabad lesz vásároljon azoknál, akik elárulják népünk élet-halál harcát.

Ezt egyelőre menentől irtuk azoknak, akik megtették és akik megtenni szándékoznak.

***

Aminthogy csodáljuk, hogy akadt váradi cég, amelyik „jó zsidó“ létére, hirdeti az Erdélyi Lapokban. Tessék csak elolvasni az április 30-iki számot. Ugyanazon az oldalon, ahol Schöffler tisztelendő ur kirohantást intéz a zsidóság ellen és a zsidók elleni bojkottról cikkeznek, ugyanezen az oldalon hirdeti magát a váradi cég, hogy „átköltözik“. Egyelőre csak más helyiségbe, holott a lap, amelyben hirdeti, azt szeretné, hogy egyenesen — Palesztinába menjen. Büns az Erdélyi Lapok, hogy néhány száz lejért, lenond az „elvről“ és hirdeti a b. zsidó cégeket, de még hibásabb és bűnösebb az a zsidó cég, amelyik a szent profit érdekében támogatja a pogromra uszító orgánumot.

***

Mennyivel szebb az, amit a bukaresti zsidóságról hallunk. Ahol nagy cégek igazgatói direkt elutaznak a nyugati ipari államokban, hogy ott szerezzék be szükségleteiket és lerendeljék a németeknél feladott rendeléseket. Azokban van erő és elhatározás. Csak az ugynevezett „magyar zsidók“ nem érznek együtt a világ zsidóságával. A „szurrogátum“ elmélet dicső bajnokai, akik soha nem akarják kivenni részüket a

Hitler középkori birodalmából:

Fuchs Johann zsidó kapitány meggyilkolása

Egy Romániába érkezett németországi menekült beszélte el Fuchs Johannak, egy hamburgi cég főtisztviselőjének megdöbbentő tragédiáját, melyet az alábbiakban közlünk:

Johann Fuchs prokurista volt az egyik hamburgi exportcégnél. Szorgalmas, pontos tisztviselő, aki reggeltől estig ott ült íróasztala mellett és megfeleldkezve mindenről, ami a nagyvilágban történik, szorgalmasan dolgozott. Elvált ember volt. Amikor Johann Fuchs hazakerült másfél évtizedes szibériai szenvedés után, feleségét más férfi karján találta. Összeszorított fogakkal ment tovább, nem csinált botrányt, hanem megindította a válópert. A bíróság hamarosan el is választotta őket és Johann Fuchs a munkában keresett vigasztalást. Özvegy édesanyjával lakott együtt.

Este nyolc óra volt. Hivatalából igyekezett hazafelé. Az egyik mellékútcában egy 10–12 tagból álló barnainges csoporttal találkozott. A csapat élén egy göndörheju fiatalember haladt. Johann Fuchs azonnal megismerte. Két esztendővel ezelőtt az ő keze alatt dolgozott, mint gyakornok a Transatlantic ex- és import cégnél, Egon Buschnak hívták.

Mindössze huszonkét esztendő volt. Egy szép napon felfedezték, hogy a fiatal gyakornok 243 márkát sikkasztott. Az igazgató bűnvádi feljelentést akart ellene tenni. Az igazgató Ritter von Gehringnek hívták. A prokurista azonban védelmébe vette a megfélemlített fiatalembert. Közbelépésének eredményeként az igazgató eltekintett a bűnvádi feljelentéstől, de Egon Buschnak azonnal

távotni kellett a vállalatától. A prokurista Johann Fuchs volt.

Epen a villanylámpához érkezett Fuchs. A lámpa megvilágította arcát. A barnainges Egon Busch, aki büszkén lépkedett a horogkeresztes csapat élén, azonnal megismerte.

— Ez is egy ronda zsidó — kiáltotta, majd odaugrott és öklével arcába vágott a gyanúlanul hazafelé igyekvő embernek. Fuchs védekező állásba helyezkedett és egy szabályos horogütéssel leütötte támadóját. A barnaingesek veszélyben levő társuk segítségére siettek és ketten is ráugrottak Fuchusra, aki minden erejével védte magát. Amikor azonban két újabb támadójától is sikerült megszabadulnia, az egyik horogkeresztes kezében megcsillant a revolver, lövés dördült el és Johann Fuchs fejével előre végigbukott a járdán. A hős barnaingesek pedig futólépésben továbbállottak.

Néhány perc múlva a lövés zajára előkerült egy rendőr, összeverődtek a járőrök és ott találták az aszfalton a mozdulatlanul fekvő prokuristát. Orvos is akadt a tömegben. Megvizsgálta és egy kézlegyintéssel hozta az érdeklődők tudomására:

— Meghalt! A golyó pontosan a szívért járta át.

Nemsokára megjelent a rendőri bizottság is. Átkutatták zsebeit és irataiból megállapították személyazonosságát. Megtalálták katonai igazolványát is, amelyből kitűnt, hogy a halott Johann Fuchs 44 éves cégvezető, tartalékos kapitány a 9-ik huszárezrednél.

Előállott a hullaszállító autó és pár perc múlva csak néhány csepp vér jelezte az aszfalton, hogy ott egy szomorú tragédia játszódott le.

A rendőrség megindította a vizsgálatot. Értesítették a térparancsnokságot, ahonnan nemsokára megjelent egy tiszt, aki közölte,

hogy Johann Fuchs törzslapja szerint az elhunyt egyike volt a 9-ik huszárezred legkiválóbb tisztjeinek. Ivangorod mellett századával az előnyomulásnál ő fogta el a szemben álló orosz hadtest vezérkarát a parancsnoki táborokkal együtt és e haditett miatt magas kitüntetésben részesült. Soron kívül rittmeisterre léptették elő és neve napiparancsban jelent meg.

Másnap hatalmas cikkek jelentek meg a lapokban. Az „Angriff“ szívéhez szóló nekrológiában bucsúztatta el Johann Fuchs prokuristát a 9-ik huszárezred rittmeisterét, akit tegnap este az uccán kommunisták gyilkoltak meg.

A bus frontharcos — írta az Angriff — elszántan védekezett. Több támadóját leütötte. A tulerővel azonban nem tudott megbirkózni. Egy kommunista közben revolvért rántott elő és lelőtte Johann Fuchs tartalékos rittmeisterét. A tettesek a gyilkosság után elmenekültek. A rendőrség azonban a nyomukban van. Az éjszaka folyamán több előállítás történt. Őrizetbe vettek egy zsidó kommunistát, aki alaposan gyanúsítható, azzal, hogy ő volt Johann Fuchs gyilkosa. Nevét azonban a vizsgálat érdekében a rendőrség egyelőre nem hozza nyilvánosságra.

Arról azonban bölcsen hallgatott a sajtó, hogy az áldozat zsidó volt.

Özvegy Fuchsné ezen az éjszakán hiába várta haza a fiát. Csak reggel értesült a tragédiáról.

Délben egy ezredes jelent meg nála teljes diszben és az összes kitüntetésével a mellén, hogy a német hadsereg részvételt fejezi ki a szenvedő édesanyjának.

Johann Fuchsnak diszes temetést rendeztek. Teljes katonai pompával hatalmas tömeg kísérte el utolsó útjára.

zsidóság egyetemes mozgalmából. Pedig jobb volna, ha gondolkoznának. A sok chazer-től el nem dugult agyukkal mégis alaposan meggondolnák a dolgot. Amig nem késő...

***

Mindenki példát vehet arról a kitünő bankemberről, aki az Institut für neuzeitlichen Fernunterricht G. m. b. H. levelére, melyik szintén a „greul-propaganda“-ról írt neki levelet, kitünő választ küldött. Ez a levél megérdemelné, hogy szóról-szóra közöljük, mert klasszikus tömörséggel adja vissza mindazt, amit a német és zsidó „viszony“-ról tudni kell.

Többek között azt írja a német cég, hogy fejcsoválással vette tudomásul a lerendelést. Erre azt írja Bernáth Béla bankigazgató, hogy nekünk meg keserű nevetéssel kell fogadnunk azokat a sorscsapásokat, amelyek érnek bennünket és legujabban a németség részéről. Holott: — igen holott 150 temetőt gyaláztak meg a Hitler-legények. Többek között olyan strokat, amelyek azt dokumentálták, hogy a zsidók előbb laktak a dicső német földön, mint a bős teutonok. És amikor készen lettek a halottakkal, akkor az élők ellen fordultak. Itt leírja részletesen a zsidó orvosok, ügyvédek, kereskedők borzalmas kálváriáját. A „hajuk szála nem görbült meg“ de... Ir a spanyol inkvizícióról, amely toleránsabb volt, mint a mai német rezsim. És az vallási fanatizmusból eredt és középkor volt. A zsidó vitalitás bizonyosága az, hogy 600.000 ellen 65 millió fogott össze. A németek mai politikája megint az izolációhoz fog vezetni. A világ népeinek gyűlöletét fogja eredményezni. Az Önök nagykövete — írja Bernáth Béla igazgató — New Yorkba csak lopva tud bemenni, mert különben a felháborodott tömeg nem hagyja nyugodtan bevonulni. És mégis... a zsidó Balbóval kellett Goehringnek karonfogva járni. Mussolini taktikai fogása lehetett ez, de talán véletlen...

Végül: megértik, hogy amig nem veszik alapos revízió alá zsidóellenes politikájukat, izléstelen volna fölünk, ha Önökkel összeköttetést tartanánk fenn...

Igy ír egy öntudatos zsidó. Így kell

írjon, érezzen minden jóérzésű zsidó. Csak gratulálhatunk a nagy bank cégjegyzőjének. Minden elismerésünk Bernáth Béla bankigazgató urnak.

Uj Kelet — contra Kereskedők Lapja.

Érdekes, hogy mi zsidók, milyen ügyesek vagyunk. Főképpen a váradi zsidók. Például a Kereskedők Lapja és annak szerkesztői. Leadják a lipcei Messeamt hivatalos hirdetését, amely természetesen teljes hitlerista szellemű. Erre az Uj Kelet megbélyegzi és azt mondja róluk, hogy zsidó hitleristák. És azt is írja, hogy erdélyi zsidó kereskedők ne olvassátok a Kereskedők Lapját. De most jön a rabulisztika. Azt válaszolja erre a Kereskedők L'apja (mostoha apja), hogy csak néhány lapban volt benne. (Milyen pech, pont ez jutott az Uj Kelethez!) A többiből kivették. De ez a helyes. Mert kellettnek „tám“-példányok

amelyeket el lehet küldeni Schuster ezredes urnak, a váradi vicekonsulnak, akinél május 1-én vigan lobogott a hakenkreuz-os zászló, meg ki lehet küldeni a dicső némelthonba meg a szász kereskedőknek is, — a zsidó kereskedők meg olvassák csak azokat a példányokat, amelyekben ez nincsen benne. Így finoman kétkulacsosan. Ahogy itt vannak: hitlerista hitközségi elnök, bocherből vedlett hitlerista ügyvéd, ilyen „szimpatizánusok“ ilyen oberchochemek.

Ha hitler ismerné ezeket, akkor ugy érezzük teljesen jogos volna zsidógyűlölete. Mert ilyen csodabogarak csak zsidók között vannak. Ilyen kétkulacsos zsidók. Kereskedők Lapja: Szász használatra és zsidó használatra.

Ha a „NÉPÜNK“-et olvasod, jusszon eszedbe az előfizetési díj is!

SÜTÉSHEZ
és
FŐZÉSHEZ

100%-os
tisztá
KOKUSZ ZSIR

A temetés után nagyszabású antiszemita tüntetést rendeztek Hamburg uccáin a horogkeresztesek. Betörték több üzletnek a kirakatát és elverték egy csomó zsidót.

Történt 1933. március 23-ikán Hamburgvárosában, a harmadik birodalom nagy dicsőségére.

Ferenczy György
Bukaresti.

A nagy ropschitzi rabbi életéből...

Vasárnap, Ijjár hó 11-én (május 7) lesz 106 ik évfordulója, hogy a világhírű Ropschitzer cádik, Rabbi Naftali Horovitz z. c. l. elhunyt. Aktuális tehát, hogy néhány legendát elevenítsünk föl a megboldogult hegyalja-mádi főrabbi elbeszélése és más autentikus források nyomán:

A ropschitzi rabbi idejében, egy izben egy nagy veszedelmes betegség terjedt el, különösen a nők körében. Sokan meghaltak. Mindenki nagyon el volt keseredve és nagy félelem fogta el a sziveket. Minden oldalról ostromolták a nagy rabbit, a sírásóknak és jajjongsóknak nem volt se vége, se hossza, míg végül a nagy járvány megszűnt. Mindenki nagy örömmel ment a rabbihoz, hogy imáért köszönetet mondjon, ő azonban azt azzal utasította vissza, hogy az nem az ő érdeme, hanem az egyik falusi zsidóé. Mindenkinek feltűnt, hogy a rebbe egy oly falusi zsidó embert jelölt meg, akif úgy ismertek, mint teljesen egyszerű, alig imádkozni tudó férfit. A rabbi erre elmesélte, hogy a falusi zsidó ember erev Jom-kipur-kor a „Schmone-eszra“-t keserves könnyek között mondta el és azon passzusnál „Meworéch Schnajszénü

kásunim hátajavajsz“ (áldd meg évünket, mint a legjobb éveket) helyett, „Meworéch najszénü kónoschim hátajavajsz“, (áldd meg nőinket, mint a legjobb nőket) szöveggel cserélte tudatlanságában fel és ez az igazi szívből jövő ima meghallgatásra talált az égből, hogy ezzel megszűnjön a járvány is...

Egyszer a ropschitzi gáonhoz egy fiatal férj érkezett és elbeszélte neki, hogy feleségétől válni akar. A rabbi csodálattal kérdezte: „Miért teszed ezt fiam, hiszen takaros feleséged van, aki egy jobb házból, jobb családból származik és nagyobb hozományt is kapnál?“. A férj erre a következő választ adta: „Sokáig állt a tükör előtt, ahol fejét és arcát csinosította. Erre azt mondtam neki, hogy nekem anélkül is tetszel, ha nem fogod magad annyit kendőzni... Mire ez nekem azt válaszolta. Én másnak is akarok tetszeni... Erre a rabbi azzal bocsájtoitta el a férjet: „Akkor igazad van fiam...“

A nagy cádik egyszer Denbichen volt. Tiszteletére nagy lakomát csaptak, hol a rabbi egy néhány gyermeket nagyon megvendégelt borral, téstával és más inyenccégekkel. Mindenkinek föltűnt, miért éppen ezzel a gyermekkel foglalkozott annyira. Erre a rabbi a következő választ adta. „A Talmud szerint Ábrahám ősatyánknál az angyalok megvendégelése folytán, nem tudtak azok Majse Rebénunál kifogással élni a „Kábolesz-Hatojra“-nál... Már pedig én tudom, hogy unokáim egyike itt rabbi lesz és így nem akarom, hogy ezek a gyermekek, akik később ezen hitközségnek vezetői lesznek, unokámnak ellenfelei legyenek.“

A nagy rabbi egyszer egy szegény zsidó leány kiházásitása érdekében utazott

pénzt gyűjteni. Azonban a szükséges összeget sehogy sem tudta felhozni, miért is attól a gondolatától eltelve, hogy hiába küzdök és azonkívül hasztalan zavarta ki magát tanulmányainak buvázkodásából, — végül eredmény nélkül, elhatározta hazautazását, hogy idejét továbbra is a szent Tan buvázkodásában töltsse el. Miközben így töprengések között járt-kelt azon helységben, ahol tartózkodott előfordult, hogy egy zsidó ember valamit ellopott. Ezért a rendőrségre vitték, ahol jól elverték. Amidőn a rabbinak ez tudomására jutott, sietett a bezárt zsidónak kiszabadítására, miközben a következő kérdéssel fordult hozzá: „Igaz e, hogy fájdalmaid vannak a veréstől, amit kapnál? Most aztán vigyázz fiam, hogy többet ilyesmit ne tégy. A lecsukott zsidó erre a következő választ adta: „Miért ne tegyem én azt? Hiszen, ami most nem sikerül, egy másik alkalomkor jobban sikerülhet... A nagy rabbi ezen választ a szívére vette, hogy az neki is tanulsággal szolgáljon, ha még most nem is sikerült a pénzt a „Hachnoszes Káloh“-ra felhozni, de egy másod izben jobban sikerülhet.

***

Egy éjszaka a nagy rabbinak ablakán bebocsájlásért kopogtatott valaki és panaszkodott, hogy nagyon fázik. A házbeliek nem akarták beereszteni, mert egy öreg iszákos parasztot ismertek fel benne. A rabbi erre személyesen ment és a következő szavakkal nyitott ajtót:

„Ha a Teremtő ötlet türi nagy világban, akkor bizonyára léteznie kell. Nekem is kötelességem őt hibával együtt türi.“ Egyidejűleg megparancsolta, hogy a parasztnak egy meleg fekvőhelyet adjanak. Ilyenek voltak a mi igazán gondolkodó nagy embereink... Z. P.

HIREK

a „Népünk“ cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5693

Péntek: Ijjar 9. május 5
 Szombat: Ijjar 10. május 6.
 Heti szidra: אַחַר קְדוּשִׁים
 Heti háftóra: הַלַּח בְּכֵנִי
Szombat kezdete:
 üzlet bezárás 7.25
 gyertyagyújtás 7.35
 Istentisztelet kezdete 7.40
 Szombat befejezése 8.37
 Perek 3. פָּרָק ג'

— **FELHÍVJUK ELŐFIZETŐINKET**, különösen azokat, kiket inkasszánsainknak nem áll módjukban felkeresni, hogy hátralékos előfizetési díjait számunkra haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek. Kérjük olvasóinkat, hogy nehéz munkánkban támogassanak bennünket, hogy lapunkat akadálytalanul küldhessük a jövőben is címükre. A „NÉPÜNK“ kiadóhivatala.

— **Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség cluj-i helyicsoportja** a következő négyirányú pályamunkára hirdet pályázatot: I. szociológiai munka. A téma címe: „A kelet-európai zsidóság gazdasági, szociális és kulturális helyzete és jövője, különös tekintettel a romániai zsidók sorsára.“ II. Irodalmi téma. A téma címe: „A jelenkori palesztinai héber irodalom.“ III. Cionista politikai téma. A téma címe: A cionista politikai problémák. IV. Történelmi téma. A téma címe: „A Balfour deklaráció okai.“ — A feltételek: a pályázaton résztvehet mindenki, aki a cionista szervezet tagja. 2. A pályázat határideje 1933 május 30. 3. A beadás helye a Zs. N. Sz. irodája, Cluj, Piaja Unirii 22. II. 4. A pályamunkák zárt jellegű borítékban, a jellege külön borítékban gépelést követően egyoldalas gépirásos íven adandó be. Legkisebb terjedelem 2 iv (32 nyomtatott oldal). 5. A pályamunkákat a bizottság nem adja vissza. 6. A pályadíjak alábbiak: 4 első díj á 1000 Lei. 4 második díj á 500—500 Lei. 7. Csakis eredeti munkákat kérünk a forrásmunkák megjelölésével. 8. A pályamunkák héber, magyar, román, német nyelven írhatók.

— **Szenzációs terv Palesztina felépítésére.** A Keren Kayemeth Lejiszraél direktora M. M. Ussiskin a sajtó előtt ismertetett legújabb terve az, hogy a világ különféle bankjaiban elhelyezett zsidó alapítványok, amelyek legalább 20 millió fontra ragnak, helyezték el tőkéiket a Keren Kayemeth-nél. A Keren Kayemeth ugyanazokat a kamatokat fogja fizetni, mint a bankok és a maga gazdag földbirtokaival és palesztinai vagyonaival teljes és biztos fedezetet nyújt legalább olyan mértékben, mint bármelyik pénzintézet. Ezáltal a zsidó alapítványok abba a helyzetbe hozzák a Keren Kayemeth igazgatóságát, hogy újabb nagykereskedési földterületeket vásárolhat Palesztinában zsidó telepítés céljaira.

Kérjük mindenütt az
„ALBA-IULIA“
 antiszeptikus pipere szappant
 Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű
„URSUS“ szappant
 Gyártja:
Breckner János r.-t.
 Alba-Iulia

— **Egy nagykorósi zsidógyalázó horogkeresztesről kiderült, hogy — zsidó származásu.** Érdekes per folyt le a budapesti bíróság Méhes-tanácsa előtt az elmúlt héten. A per egyik vádlottja Kenyeres Lengyel László, nagykorósi horogkeresztes szellemű fiatalember volt, aki ellen hitfelekezeti elleni izgalás miatt indult eljárás. A per tárgyalásán Kenyeres Lengyel számtalan, a zsidóságot becsmérlő kijelentést tett, majd élénk vitát kezdett Méhes tanácselnökkel. A vita során többek közt olyan kijelentést tett, hogy a zsidó: magyar és becsületes ember nem lehet. A tajtékzóan antiszemita fiatalemberről most kiderült, hogy Kenyeres-Lengyel László apja Lengyel Jenő nagykorósi zsidó fakereskedő volt, aki a fronton hősi halált halt. Egy szolgálaton kívüli főhadnagy többek közt azt írja, hogy bár ő ősi keresztény származásu, kötelességének tartja, hogy megvédje Lengyel Jenő, a hősi halált halt apa emlékét a fiával szemben, aki azt a kijelentést merle tenni, hogy a zsidó sem jó magyar, sem becsületes ember nem lehet. A fanatikus antiszemita fiatalember egyébként a Kenyeres-Lengyel névhez úgy jutott, hogy özvegy édesanyja sok évvel férje hősi halála után új házasságra lépett dr. Kenyeres Gyula nagykorósi orvossal, aki Lengyel Jenő fiát adoptálta. A nagykorósi fiatal horogkeresztesnek különben nem ez az első közszereplése. Egy alkalommal már állott a kecskeméti törvényszék előtt egy cikke miatt. Kenyeres-Lengyel kifogást emelt az ellen, hogy a nagykorósi zsidó kántor magyar dalokat mer énekelni és hogy a zsidó dr. Kovács Pál olasz operáriákat énekel olaszul. Ezen a tárgyaláson Liechtenstein Mór kántor a nagyon hangoskodó Kenyeres-Lengyelnek oda szökött, hogy kár ilyen elkeseredetten harcolni, mikor az ő ereiben is zsidó vér folyik. Már ekkor köztudomású lett Nagykoróson, hogy a horogkeresztes Kenyeres-Lengyel szülei zsidó vallásuak voltak. A nagykorósi „náci“-t egyébként ebben a perben 60 pengő bírságra ítélték.

— **A legegészségesebb** zsir a „Ceres“, amely a leggyengébb gyomor számára is jó hatással van. A „Ceres“ alkalmas mindennemű étel, sütemény, sült és tészta elkészítéséhez.

E menorák
Z gyertyatartók,
U serlegek,
S evőeszközök,
T templomi kegy-szerek,
 bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása:
„Tacumul“
 ezüstáru gyárban
 CLUJ, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u.) 6.

A kis és nagyiparban szükséges **nyersanyagok**, mint:

Savak	Festékek
Sók	Anilinok
Alkálik	Szörme-festékek
Nátrium-sók	Indigó
Olajok	Szappangyökér
Zsiradékok	Naphtalin
Viaszok	Barium
Parafin	Calcium carbonator
Stearin	Bányatermékek

egyszóval a bőr, textil, fém és kozmetikai iparok és mindennemű vegyszeti készítmények részére szükséges anyagok legelső beszerzési forrása:

Ullmann József és Fia
 cég vegyiáru-import
 Oradea, Telefon 6-77

V. GROSZMANN
 orth. וְשַׁרְיָה vendéglője
BUCUREȘTI
 Calea Victoriei 18
 II emelet. Szemben a rendőrprefekturával
3 fogásos menü 40 lei.

Goldmann Bernát
 orth. kóser vendéglője
Prága
 II. Truhlarska 10 II. emelet.
 A legnevesebb szlovákiai orth. rabbik hecsherével

Fehér fogakat
 csakis
PEBECO
 fogpaszta
 biztosít.

— **A svéd király teniszt játszik a Németországból kiűldözött zsidó teniszbajnokkal.** Stockholm. A sportvilágban közismert neve van Prenn Danielnek, a német teniszbajnoknak, aki az elmúlt évek során sok dicsőséget szerzett a német nemzeti sportnak. Több ízben verte a hírneves angol teniszszőkeket is, és a német sajtó állandóan hősként dicsőítette Prennt, aki szerzte az egész világon komoly megbecsülést szerzett a német sportnak. Prenn lengyel származásu, de a német országos sportszövetség kérésére felvette a német állampolgárságot, hogy a dicsőség, amelyet a nyereségeivel aratott, egyedül Németországra szálljon. . . Hitler azonban revidálta a sportszövetség álláspontját és menesztette Prennt, aki nem fajnémet és mint ilyen „alacsonyabb” emberi értéke van, mint a többi nemzetiszocialistának, akik összevéve nem tudták egy olyan sportférfivel megajándékozni Németországot, mint amilyen az a zsidó Prenn. . . A svéd királynak azonban úgy látszik más véleménye van Prenn értékeléséről, mint a német horogkereszteseknek, mert partnerül hívta meg a zsidó teniszbajnokot Cram és Kleinschroth elleni küzdelemre. A mérkőzést a svéd király Prenn segítségével 6:2 arányban megnyerte. A svéd király tette és a Prenn újabb győzelme, ha talán kissé kínos is a fajteoretikusoknak, de kétségtelenül olyan valóság, amely nem nagyon öregbit a náciq meg-té-pázott „dicsőségét.” Itt említtük meg, hogy angol sportférfiak tiltakoznak Prenn-nek a német Davis-Cupból való kizáratása ellen és emlékeztetik a német sportöröket, hogy annak idején milyen ünnepek között vették fel a kitünő teniszjátékost a sportszövetségbe.

— **Kirabolják a Machpéla-barlangot.** Jeruzsálemből jelentik: Nemrégiben ismeretlen feltételek behatoltak a mozlím papok által őrzött Machpéla-barlangba, ahol az ősatyák, Ábrahám, Jicchok, Jákob évezredes nyugalmaikat pihenik és onnan több értékes holmit elraboltak. Így különböző nagy értéket képviselő tárgyakat loptak el, Ábrahám sírjáról elvittek 15 drága szőnyeget, valamint sírkövének egy darabját, Jicchok sírjáról elvittek egy drága ezüstgyertyatartót, valamint különböző ősrégi iratokat. A szenzációs sír-rablás óriási felháborodást keltett.

Influenzától
 megóvjá
 a
 fertőtlenítő
Szent László
 toalettiszappan

Palesztinai hírek

Haifán tűz pusztított a litván Somér Hacair kibbucban. A tűz egy primus fellobbanásából keletkezett. A tagok munkában voltak és a szomszédok valamint a közelben állomásozó skót katonák segítségével lehetett a tüzet lokalizálni. Két barak leégett, bennük az összes ruhák és rengeteg más holmi. A hetven tagu kibbuc legtöbb tagja ruha nélkül maradt.

A Kfar Szaba melletti gur-emiri földeken tizenkét beduin család ütötte fel sátrait. A 13.000 dunámos terület Mauthner Henrik budapesti magkereskedő tulajdonát képezi. A kerületi kormányzó 900 dunám földet kijelölt számukra, a többi Mauthnernek ítélte. Újabb hírek szerint délpalesztinából több arab család készül a földekre jönni, hogy a rendőrség segítségével megtelepedhessen.

A Doar Hajom támadja a Histadrut Haovdim vezetőit, hogy mégis megvalósították az „Irgun Hámésutáfot”, a közös arab zsidó munkásszervezetet. Oszkár Kohn németországi szocialista vezető haifai tartózkodása alkalmából több arab falut látogattak meg, hol megalakították a „Brith Poalé Erezisrael” csoportjait. A Doar Hajom kifogásolja, hogy arab felachok helyzetének a javítását tekintni főcéljának a Histadrut vezérkara akkor, mikor ugy is tudott dolog, hogy ugyanazok az arabok, kik most be lesznek szervezve a közös munkás szervezetbe, ellenségei maradnak a zsidó országépítésnek.

A londoni Palesztina kiállításra nagyban folytak az előkészületek. Telaviv városa külön pavilonnal vesz részt a kiállításon. Grafikonokban fogják bemutatni a város fejlődését. A Keren Hajjeszod nagy mérleget állít ki, melynek egyik serpenyőjében a világ minden részéből önkéntesen begyűlt adományok lesznek felsorakoztatva, míg a másikon az általa létesített kolóniák, intézmények és gazdaságok lesznek miniatűrben kiállítva. A Holtenger társaság listá sából fogja pavilonját megépíteni. Többek között Lot feleségének szobrát is kiállítja. A Rison Lecioni borpincék és a Shemen olaj és festékgár külön pavilonnal vesznek részt a nagy sikerűnek ígérkező kiállításon. Amerikai körökben felmerült a terv, hogy az egész kiállítás anyagát át szállítsák Amerikába és Chikágóban rendeznek egy nagyszabású palesztinai kiállítást.

Matulla mellett, a sziriai határon, — az északi rendőrfőnökség jelentése szerint — hat személyt tartóztattak le (2 zsidó, 3 török, 1 arab) tiltott határátlépés miatt.

A palesztinai államvasutak 170 munkásának és tisztviselőjének mondott fel. Állítólag újabb felmondások várhatók. Az elbocsátások összefüggésben vannak a vasút bevételének csökkenésével. A vasuti alkalmazottak körében nagy az izgalom és elkeseredés.

A Jaffa—Azai országot a legutóbbi esőzések folyamán annyira megrongálódott, hogy be kellett szüntetni rajta a forgalmat.

Bét-Lud arab faluban az egyik arab házában bomba robbant. Komolyabb kár nem történt. A rendőrség bevezette a vizsgálatot.

Beiruthban soffór-szirájk tört ki. Evvel kapcsolatosan a sziriai hatóságok megtagadták a vízum megadását Abud Hizunak a jeruzsálemi arab soffórok elnökének.

A „Hitachdut Baalé Tászia” Erezisraeli Zsidó Gyáriparosok Szövetsége kirakatversenyt rendezett Telavivban palesztinai gyártmányokból. A versenyen sok kereskedő vett részt, csakis belföldi termékekkel. Ez az első kirakatverseny Palesztinában.

Nesz Cionában lelették az alapkövét egy nagy zsidó munkásotthonnak. Az épületben lesz olvasóterem, titkársági helyiségek, munkahivatal, konferenciaterem és egy amfiteátrum ezer személy befogadására.

A kattowitzi revizionista konferencia határozatainak hírére, — amelyen Jabotinsky a Cionista Világszervezetből való kilépését követelte a revizionistáknak és vezetése mellett diktatúrát akart a pártban, — a „Hazit Haam” külön kiadásban ünnepli Jabotinskyt, a cionizmus vezérét. Ugyanakkor éles harcot hirdet a cionista snorrerek, nagyságok és marxisták ellen.

A főkormányzó előléptette Haimsohnt a palesztinai kormány bevándorlási főbiztosát magasabb fizetési osztályba. Ugyancsak elő lett léptetve Avinoam Jelin a közoktatásügyi osztály vezetője is.

A főkormányzó háromszáz fontot adományozott a transzjordániai állami iskolák számára.

A Rotschild-féle kolonisták szövetsége a „Bné Binjámín” küön ülésen foglalkozott a Petach Tikvai munkás konfliktussal. Elhatározták, hogy ha a Histadrut Haovdim részéről nem szűnnek meg az erőszakoskodások, akkor összehívják a konferenciájukat, mely dönteni fog azon módokat felett, hogy helyreállítsák a rendet és nyugalmat. Végül határozatban szimpátiájukat fejezték ki a revizionista munkásokkal szemben, kik igazságos nemzeti harcot folytatnak.

— **A római főrabbi Mussolini-nél.** Rómából jelenti a Stefánia ügynökség: Az elmúlt héten Mussolini, olasz miniszterelnök kihallgatáson fogadta Róma főrabbiját, aki az olasz zsidó hitközségek szomorú és válságos helyzetére mutatott rá és egyben megemlékezett a németországi zsidóüldözésekről is, kérve az olasz miniszterelnököt, hogy intervenáljon a német zsidóság érdekében. Mussolini több órán át tanácskozott a főrabbiával, majd kijelentette, hogy tanulmányozni fogja a zsidó hitközségek helyzetét és minden lehető megtesz, hogy a maga részéről visszavezesse a hitközségeket a normális kerékvágásba. A németországi zsidóüldözések ellen a főrabbi egy emlékiratot nyújtott át, amelyben az olasz zsidóság legmélyebb felháborodását fejezi ki és ama kívánságának ad kifejezést, hogy a világ kultúrnépeinek össze kell fogni, hogy a jövőben meg tudják akadályozni az olyan brutális megnyilvánulásokat, mint amilyet Németországban a Hitler uralom kezdeményezett.

— **Nagykárolyban az áskénáz zsidóság győzött az orth. izr. hitközség tisztújító közgyűlésén.** A nagykárolyi orth. izr. hitközség az elmúlt héten tartotta tisztújító közgyűlését, mely az áskénázok győzelmével végződött. A közgyűlés tulajdonképpen két párt, a chaszid és áskénáz-párt küzdelme volt. Ez a küzdelem már évek óta tart és ezideig mindig a chaszid-párt kerekedett felül, míg most változott a helyzet és az áskénáz-párt győzött és ez a győzelem most sok változást fog előidézni a hitközség vezetésében. Mindkét párt erős küzdelmet fejtett ki, sorompóba állították pártjuk minden tagját, a győzelmet azonban az áskénáz-pártnak mégis csak úgy sikerült kivívni, hogy a chaszid párt még két frakcióra oszlott és ez az eloszlás döntötte aztán el az eredményt. A választás eredménye a következő: Elnök: Róth Viktor, alelnök Weinberger Sámuel. Gondnokok: Klein Mór, Schlézinger Dezső. Pénztárnok: Keszenbaum Mór. Ellenőr:

Spiegel Mór. Választmány: Lóyy Jakab, Weisz Vilmos, Lindenfeld Mór, Áron Mór, Deutsch Bernát, Róth Lipót, Grósz József, ifj. Rósenberg Jenő, Stein Béla, id. Klein József, Schvarcz Ignátz, Fränkel Simon, Grün Salamon, Kepets Ignátz, Friedmann Ignátz. Póttagok: Weisz Dezső, Liebermann Farkas, Grün Adolf, Grünfeld Mihály. — Az új vezetőség azt a programot tűzte ki, hogy redukálni fogja a hitközség költségvetését és így kisebb lesz a teher is, mely eddig súlyosan nehezedett a hitközség tagjaira.

— **A mizrachi fényes győzelmet aratott a tel-awivi hitközségi választáson.** Tel-awiw. Hét év óta most tartották meg újra a szintiszta zsidó városban, Tel-awiwban a hitközségi választásokat. A pártok 8 listát nyújtottak be, míg a munkáspártok bojkottálták a választást. A mizrachi, dacára a hatalmas ellenpropagandának impozáns győzelmet aratott a választáson. A 31 előljárási mandátum közül 8 képviselést szerzett meg a mizrachi lista a Hapoel Hamizrachi-val együtt. (5 mizrachi, 3 hapoel). A mizrachi képviselők a következők: Daniel Sirkis, M. D. Gross, Adolf Pinkász, Sch. Ch. Kuk és Zwi Schaechlermann. A klal cionisták 3 mandátumot kaptak és ugyancsak 3—3-at a szefardok, a „Lengyel zsidók szövetsége”, valamint yementák is. A pártönkivüli orthodoxok 2 képviselést nyertek. Az Agudasz Jiszrael nem kapott egyetlen mandátumot sem. A telawivi hitközségben ezek szerint biztosítva van az orthodox többség, minthogy 31 előljárási tag közül 16 orthodox.

עֵתֶרֶם נָרְמ' כֶּשֶׁר
Clujon, az Astória szállodával szemben, a Metropol Kávéház mellett helyiségben

Mátyás Ignác vezetése alatt
Esküvőket és más ünnepi rendezvényt, valamint abbonálást hához szállítva is vállalok.

NEW-YORK

**SZÁLLODA
KÁVÉHÁZ
ÉS BÁR**

Központi fűtés

Utazóknak árkedvezmény

◆ MAROSVÁSÁRHELY

legelegánsabb helyisége!

Gondoskodjék öreg napjairól és időelőtti munkaképtelenség esetére!

Ezt könnyen megteheti, ha jövedelméhez mért **havli fizetések** ellenében **Járadékkal kapcsolatos** **NYUGDIJBIZTOSÍTÁST** köt nálunk.

KÜLÖNLEGES ELŐNYÖK:

1. **Orvosi vizsgálat nem szükséges,** csupán 2 évi várakozási idő.
2. **Baleset által okozott rokkantság esetén** várakozási idő sincsen.
3. **Kényelmes fizetések** havi díjrészletekben.
4. **Vásárolhat biztosítási éveket** kedvező feltételekkel.
5. **Megtámadhatatlan** a biztosítás egy évi fennállás után.
6. **Nem vész el a pénz** akkor sem, ha csak egy évi díjat fizetett.
7. **Megszakíthatja és újból felveheti** a díjfizetést (pl. rossz üzletmenetnél és állástalanság esetén, stb)
8. **Visszavásárolható vagy kölcsönrel terhelhető** kedvező feltételekkel 3 évi díj fizetése után.
9. **Tőkésítés kedvező feltételekkel.**

☞ **Minél előbb kezd meg, annál jobban értékesítheti megtakarított pénzét!** ☞

Felvilágosítást és díjszámítást költségmentesen nyújtunk.

PHÖNIX

Életbiztosító Társaság

Központi székhelye: WIEN

Erdélyi igazgatóság Cluj, Str. N. Iorga 16. Telefonszám 11-48

Engedélyezve Romániában 1929 január 14-én, közzétéve a Mon. Of. 13. számában 1929 jan. 16-án. Alapszabályok közölve Mon. Of. 45-1929. Bejegyezve az iflvi törvényszéknél a cégjegyzékbe 1929 január 21-én 6. sz. alatt

FILMPALACE

Mától kezdve:

GHETTO SZIVE

Egy üldözött igazi zsidó szív megnyilatkozása.

A zsidó filmek legjobbjai.

A világ két legjobb gyermekszínésének a 6 éves Dickie Moore és a 9 éves Betty Graham csodás alakításában.

Toceret Haeretz (Szentföldi termékek)

Palesztina jelenlegi virágzása a mezőgazdaság terén, amely kiderül az ország 1932. évi exportstatisztikájának adataiból is, a cionista mozgalom felelős vezetői köréit arra indítja, hogy gondoskodás tárgyát ezen prosperitás meggyőződéséről, sőt továbbfejlesztéséről. Ugyanis csak ilyen módon lehet a Galutból az Erec felé irányuló zsidó népvándorlást fenntartani, érte ezalatt azon elemekét, amelyek nem képesek vagy nem akarnak a jelenlegi borzasztó krízistől súlyított hazájukban megmaradni, ahol elsősorban a zsidó existenciák széles tömegeit sújta az általános válság. A minden országban uralkodó válsághoz hozzájárul az utóbbi időben elhatalmasodott hilerista terror, amely a németországi zsidóság tizezreinek gazdasági létét tette már eddig is tönkre és ezeknek legalább egy részét csak Palesztina keretében lehet újoban existenciájukban feltámasztani.

A Szentföldnek, — csakugy mint bármely más exportáló országnak — szüksége van állandó és nagyarányú felvevő területekre, amelyek gazdasági és ipari exportlehetőségét felvegyék, mert az eddigi virágzás csak így lehet állandóvá.

Ennek a nagy célnak érdekében adták ki minden ország zsidó körei az utóbbi években azt a jelszót, amely úgy hangzik, hogy „Knu Toceret Haeretz” (Vásárljatok palesztinai zsidó terméket!).

Még a legrégebbi ipari államnak, Angliának lakói is szükségesnek látják a mai idők követelte jelszót, hogy: „Buy British” (Vásárljatok brit árut!).

Annál inkább érthető, ha zsidó részről felhangzik a Szentföldről érkező jelszó: „Knu Toceret Haeretz” azaz (végy szentföldi terméket!).

Nincsen arról szó, hogy ennek érdekében áldozatot kellene hozni, bár még ez is természetes lenne a zsidó nép palesztinai fejlődése érdekében. Egyszerűen csak arról van szó, a Romániába külföldről behozott árucikkek vásárlásánál előnyt adjunk a Palesztinából importált cikkeknek, mint pl. a haifai „Shemen” gyár ételolaj mosdó- és toilette szappan készítményeinek, továbbá a szentföldről behozott naracsok, bornak stb. és ezt tegyük meg nemcsak saját személyünkben, hanem igyekezzünk minden ismerősünket is megnyerni annak, hogy előnyben részesítse a palesztinai árukat. — Az illetékes tényezőkkel tárgyalások vannak folyamatban egyéb palesztinai termékek behozatala érdekében is, mint pl. a haifai „Assis” gyár, a „Tenuva” és „Palog” szövetkezetek stb.

Mindenkinek módjában van hozzájárulni a „Toceret Haeretz” jelszó megvalósulásához azáltal, hogy következetesen igyekszik palesztinai termékeket használni és másokat is erre rábírni. — A gyakorlatban szükséges, hogy mindenki abban az üzletben, ahol bevásárlásait eszközölni szokta, kérjen szentföldi ételolajat, szappant, szappanforgácsot és Jaffa-narancsot és ragaszkodjék ahhoz, hogy a kereskedő kizárólag ezekkel szolgálja ki vevőjét.

Ebből látható, hogy milyen eszközzel lehet elérni a szentföldi kivitel fejlesztését és egyben az ottani mezőgazdasági és ipari munkásfelvevőképességét, amely utóbbi körülmény különösen Románia zsidóságára nézve bír óriási fontossággal, hiszen Románia zsidósága adja a palesztinai bevándorlók igen tekintélyes kvótáját.

Palesztina felépítésének növekvő tempója megköveteli tőlünk a „Knu toceret haeretz” elvének megvalósítását, így azt is,

hogy előnyt adjunk az onnan származó, minőségben utólérhetetlen és árban is nagyon konveniózó cikkeknek.

Vajjon megvalósíthatatlan ábrándot jelent ez? Vagy talán elviselhetetlen áldozatot?!

A Szentföld felépítésének minden hívtől joggal elvárható, hogy a mondottakat állandóan és következetesen szem előtt tartva, munkájával hozzájárul a „Knu Toceret Haeretz” elvének megvalósításához és így közvetve ahhoz is, hogy a Szentföld a feléje irányuló kivándorlók mindnagyonb számának adhasson munkaalkalmat, kenyeret és békés életet.

Egy film, amelyet megnézni morális kötelesség

Csüförlökön este mutatta be a Film-Palace a „Ghetto szívet”. Feledhetetlen élmény lesz mindazok számára, akik látják. Ezuttal nem elescépel szerelmi történetről, vagy kalandtörténetről van szó, hanem egy az emberi szív mérhetetlen szeretetéből fakadó, megrázó történetről, amely eddig nem látott művészi tökéletességgel adja vissza egy keresztény gyermek és egy öreg zsidó egymásért való nemes harcát.

Az üldözött, szenvedő zsidó feláldozza egész vagyonát, hogy a béna keresztény kislány járóképességét visszaszerezze. A kislányt, akinek édesanyja meghal, örökbe akarja fogadni. Nemes cselekedetében az árvaház akadályozza meg, aki a gyermeket erőszakkal elveszi tőle. A rabbi és a keresztény pap válvetve harcolnak, hogy a gyermeket visszajuttassák ahhoz, aki életét is szívesen feláldozná érte, az öreg zsidóhoz. A kislány elvesztése fölötti bánatában az öreg zsidó ágyának dől. A halállal vívódik már, amikor a keresztény pap a béna gyerekekkel a karján berohan és ime a szeretet csodát művel: A kislány visszanyeri járóképességét, az öreg felgyógyul.

Nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy amit a két gyermekszínész, a hat éves Dickie Moore és a kilenc éves Betty Graham produkál, az minden eddigit messze felülmúl. A film egyes jeleneteiről írni meddő kísérlet volna. Ezt a filmet látni kell.

Szerkesztői üzenetek

Der Stürmer című temesvári antiszemita lapnak legutóbbi számát lapzártá után kaptuk meg és „Unser Kampf gegen das Judentum” című minden emberi érzést arculcsapó cikkével a legközelebbi számunkban fogunk foglalkozni.

Elegáns
szalma-
kalapok

olcsón és
nagy választékban

a „HEDEKA” Szalonban

Strada Prințul Carol 1. (Kath. Kör mellett.)

— A nagyváradai Wizo egyéves eredményteljes működése után az elmúlt vasárnap tartotta meg első tisztújító közgyűlését, amely alkalommal Reiter Lunka országos ügyvezető tartott nagyhatású előadást. — Dr. Markovits Ignátné elnöknő meleg szeretettel üdvözölte Reiter Lunka asszonyt a Wizo országos ügyvezetőjé, Preisz Dénesné elnöknőt, Dr. Nébel Imréné és dr. Engel Józsefnét Szalontáról, majd megnyitó beszédjében kihangsúlyozta, hogy milyen nehéz munkája volt a nagyváradai Wizo vezetőségének a legnagyobbbrészt idegen légkörben és kulturában felnevelkedett asszonyok és leányok között a zsidó nemzeti gondolatot fejleszteni, a fagyos közönyt megszüntetni. Céljaink és álmaink megvalósítása érdekében a jövőben még fokozottabb tevékenységet akarunk kifejteni. Rosenberg Mancsi a WIZO helyi csoport főtákará a WIZO egyéves működéséről szóló tükári jelentést, míg Epstein Semuné a pénztári jelentést terjesztette elő, amely szerint az elmúlt évben 59.185 lei bevétele volt a váradai WIZO-nak. Majd Reiter Lunka országos ügyvezető általános érdeklődés mellett tartotta meg nagyhatású, több mint egy óras előadását. Hosszabb fejezetben megrázó szavakban ecseteli azokat a szenvedéseket, amelyeket a németországi zsidóságnak kell átélni a kampóskeresztes uralom miatt. A munka sürgős, — mondotta Reiter Lunka asszony — és éppen ezért minden zsidó nőnek kötelessége a WIZO munkáját minden rendelkezésére álló eszközzel támogatni. — Végül megválasztották az új tisztikart: Elnök: dr. Markovits Ignátné, társelnök: Borgida Józsefné, dr. Jeremiás Aranka, Nussbaum Sámuelné, pénztárnok: Epstein Sámuné, főtákar: Rosenberg Mancsi, ellenőrök: dr. Adonyi Jenőné, Adler Jenőné, kulturbizottság elnöke: dr. Poljatek Pálné, tagok: dr. Gellért Miksáné, Frigyes Izsóné, Keszenbaum Zoltánné, dr. Molnár Vilmosné, dr. Markovits Józsefné, dr. Sándor Jánosné, Szilágyi Ernő, dr. Steiner Ervinné, vigalmi bizottság elnöke: dr. Markovits Pálné, alelnök: Heller Józsefné, tagok: Ákos Gyuláné, dr. Bárony Vilmosné, Czitrom Lászlóné, Hajdu Hugóné, öz. Villerné Heller Klári, Rippner Farkasné, Dr. Rosenberg Istvánné, dr. Schwartz Jenőné, Steiner Dávidné, Szemes Antalné, dr. Vaáli Péterné, Palesztina bizottság elnöke: Jachzel Joachimné, tagok: Bernáth Béláné, Berkes Dávidné, Citter Jenőné, Faragó Miksáné, Halmos Mórné, Fried Jenőné, dr. Kohányi Rezsóné, Silbermann Józsefné, Vass Albertné, propaganda bizottság elnöke: Deutsch Nándorné, tagok: dr. Fried Józsefné, Gálosy Ferencné, Kardos Lipótné, Rosenthal Lipótné, Schwartz Menyhértné, Spitz Sándorné, dr. Timár Miksáné, választmány: Ábrahám Mendelné, dr. Bárdos Imréné, dr. Berger Józsefné, Beer Ferencné, Bleier Adolfné, Blum Zsigmondné, Deitsch Jenőné, Erdélyi Jenőné, Eisenberger Bernáthné, dr. Feld Albertné, Fleischer Sándorné, Farkas Jenőné, Olück Bénéne, Grünstein Béla, Guttmann Sándorné, Hartmann Sándorné, Halmos Zsigmondné, dr. Kovács Gyuláné, Kun Józsefné, Keszenbaum Miksáné, Kelemen Izsóné, Kemény Gyuláné, Kertész Mártonné, Leitner Zoltánné, Lechner Józsefné, Mező Ernőné, Munk Mórné, dr. Nagy Józsefné, Ragányi Józsefné, Ritter Albertné, Róna Andorné, dr. Schönfeld Jenőné, dr. Markovits Sándorné, Steinhertz Imréné, Schönberger Arminné, dr. Steiner Ervinné, Szilágyi Adolfné, Ungár Benőné, dr. Weimann Jenőné, Vámos Jenőné, dr. Váradai Ödönné, Vadas Jenőné, Weisz Nándorné, Wassersztrom Sándorné, Weisz Ignátné, Zavislag Adolfné.

— Három fiatalember, kik Bukaresztben önálló existenciával rendelkeznek, 100—100.000 lei hozománnyal hozzájuk illő erdélyi lányokat keresnek élettársul. Csak komoly ajánlatokat kérnek „33—26—24 évesek” jelígre lapunk kiadó hivatalába.

— Nagy zsidó metting Szatmáron. Szatmár zsidósága f. hó 10 én szerdán délelőtti nagy meetinget tart a Városháza nagytermében. A népgyűlésen dr. Borgida József elnökle mellett, lapunk főszerkesztője Wasserstrom Sándor tart előadást „A zsidóság útja és védelme az antiszemizmussal szemben”. Az előadás iránt úgy Szatmáron, mint a környékbeli zsidóságnál nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Egy igazi „Éschesz-Chajil halála Nagyváradon. Kedden, Ijjar hó 6-án súlyos csapás érte Nagyvárad vallásos zsidó társadalmát. Nagyvárad Ros belh-dinjának, Raav Pinkász Zimelbaumnak neje Taube Ciporah o. h. néhány napi betegség után elhunyt. A rabbiné egy igazi Kische cadeket (igazi szent nő) volt, aki egész életét gyermekei vallásos nevelésének és a város zsidó szegényeinek, erejét meghaladó módon szentelte.

— Meghívó. A nagyváradai Mizrach helyicsoport május 7-én, vasárnap délelőtti 10 órakor tartja választási közgyűlését az Ullmann-palotában levő saját helyiségében, melyre elvbarátainkat tisztelet-meghívjuk és a tárgy fontosságára való tekintettel az összes tagok megjelenésére okvetlenül számítunk. Az előkészítő bizottság.

RÖVID HIREK

NEW-JERSEN. Prof. S. Jaffe, a newjersei (Amerika) mezőgazdasági főiskola ismert tanára kiszámította, hogy Palesztina területén a mezőgazdasági termelés 3 millió ember számára tud megélhetést nyújtani. Véleménye szerint azonban a palesztinai ipar fejlődésének is igen kitűnő sáncjai vannak.

PRÁGA. Az igazságügyminiszter kinevezte dr Edmund Prochaskát, a kiváló jogászt Csehszlovákia Legfelsőbb Bíróságához. Prochaska önértzetes zsidó, kinek jogtudományi tanulmányai a határokon túl is méltó fellünést keltettek. — Dr Weisz Bernhard, Berlin volt rendőrfőnöke, aki elmenekült Németországból, Prágába érkezett és egyik szállodában bérelt lakást. Dr Weisz szabályszerűen jelentkezett a prágai rendőrigazgatóságon.

AMSZTERDAM. A holland kormány Jeruzsálem közelében nagyobb felket vásárolt, ahol repülőteret kíván építeni. A holland repülőjáratok ugyanis hetenként kétszer Amszterdam és Batavia között fognak szolgálatot teljesíteni és Jeruzsálemben fogják megszaktítani utjukat. — A közelmúlt napokban 61 éves korában hunyt el Rabbi S. Dasberg, Amszterdam főrabijja. Az elhunyt a hollandiai zsidóság legkedveltebb rabbi szónoka volt.

NABLUS. A kerületi bíróság — arab kívánságra — 30 000 dunam földet vont vissza a Vadi-Hawariih tulajdonából és azt araboknak ítélte oda.

RIGA. A lett parlament az elmúlt héten szombatra lüzte ki a miniszterelnök megválasztását. Az orth. zsidó képviselők azonban bejelentették, hogy szombatra való tekintettel nem jelenhetnek meg a szavazásnál, mire a parlament elnapolta a választást.

LIGUM. A városban a közelmúlt napokban hatalmas tüzvész pusztított. Több mint 500 ház leégett. Több ezer zsidó lélek fedél nélkül maradt.

RÓMA. Az olasz lapok közlik, hogy bár a pápa és Mussolini igen szívélyesen fogadták a német minisztereket, nyomtatékosan felhívták őket, hogy hasanak oda, hogy az országban a zsidóüldözések megszűnjenek. Az olasz lapok szerint a pápa és Mussolini „tanácsa” nagy hatással volt Göring és Papen miniszterekre. — Göring porosz miniszterelnök olaszországi tartózkodása alatt Balbo miniszter volt a társaságában. Ebben az a különös, hogy az olasz kabinetben Balbo az egyetlen zsidó miniszter. Így tehát nem alaptalan az a feltevés, hogy Mussolini szándékosan üdvözölte a hitlerista minisztert Balbo által, hogy ezzel kifejezze ellenszenvét a mai német politika iránt.

JERUZSÁLEM. A palesztinai kormány az elkövetkező félre 5500 certifikátot bocsájtott a Jewish Agency rendelkezésére. A certifikátokból a német zsidóság számára máris 1000 beutazási engedélyt rezerváltak. — Az elmúlt napokban rabbikonferencia volt Jeruzsálemben, amelyen az ortodox rabbi-kar azon tanácskozott, hogy miként lehet megőrizni a szentvárost a treffi husoktól. Egész sora van az olyan zsidó vendéglőknek, ahol treffi húst főznek és a külföldi zsidók abban a hiszemben keresik fel az étkezdeket, hogy ott kóser ételeket fogyasszanak. Akció indult, hogy olcsóbbá tegyék a kóser-húst. — A „Jehuda” biztosító társaság egy hírlap-konferencia keretében számolt be működéséről. A társaság 8 éves fennállása óta 5000 biztosítást kötött 1 millió font értékben. A biztosító ezenkívül kölcsönöket is folyósított a zsidó mezőgazdaság céljaira. — Az egyre növekvő turista forgalomra való tekintettel a palesztinai városokban egyre jobban nő a lakáshiány. A telavivi városi tanács most azon fáradozik, hogy egy amerikai pénzvállalattal egyetlen nagyobb szállodát építtessen. — A Jisuv ismert vezetői Jeruzsálemben és Telavivban egy bizottságot létesítettek, melynek célja, hogy az egykor a zsidó életben olyan nagy szerepet játszó Safedet, amely most nagyon el van hanyagolva, újra kiépítse. A város kiépítésére vonatkozó részletes tervek már készen vannak. A bizottság tagjai Safedbe utaztak, hogy a zsidó lakossággal megírgyalják az építési terv keresztülvitelének módzatait.

LONDON. W. J. Weber kapitány, az antiszemizmus elleni liga brit elnöke a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy nemzetközi mozgalmat készít elő a német zsidók érdekében.

SPEYER A nyilvános rend érdekében a hatóságok elhatározták, hogy a zsidók számára külön fürdői időszakot vezetnek be.

LÉVA. Az elmúlt héten volt dr Liebermann lévai főrabbi 70 éves évfordulója. A hitközség elnöksége meleg szeretettel köszöntötte jubileumán az ősz főrabbit.

NIKOLSBURG. Az elmúlt héten ismeretlen tetesek behatoltak a helyi zsinagógába és azt teljesen kifosztották. A rablók magukkal vittek 4 nagy és két kisebb ezüst gyertyatartót, több ezüst értéktárgyat. A kár meghaladja a 20 ezer koronát. A hitközség 2000 korona (10.000 lei) díjat tűzött ki a tetesek kézrekerítésére.

ANTWERPEN. A belga királyi-pár a közeli napokban a legszigorubb inkognitóban Palesztinába utazik.

Gyenge férfiaknak

válaszbélyeg ellenében díjmentesen küldöm szabadalmazott szencziócs

„HEURÉKA”
találmányom ismeretűjét. — Cim:
„PATENT 616” Cluj,
1. sz. postafiók.

**Rádióhoz és
zseblámpához kizárólag**

!! DURA
elemet használjon!

**Szövet különlegességeink elismer-
tően a legjobbak legolcsóbbak !!**

Szolid kiszolgálás!

Engross
Endetail

Havas & Grünfeld

posztó és bélésárak
gyári lerakata

ORADEA,

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca 8.)

Találkozóhely!

Az ujonnan megnyílt

„Club kávéház”

Oradea, Zöldfa-ucca 1. sz
alatti helyiség ugy a helybeli, mint
a vidéki kereskedők találkozó helye

Utazók! Vidékiek!

Ugy étkezhet, mint otthon a

BERKOVITSNÉ

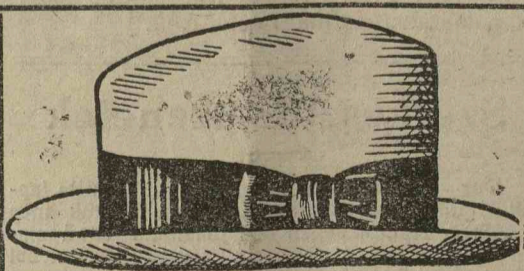
orth. kóser vendéglőben, Oradea Zöldfa-u. 19.
Utazóknak 10% kedvezmény

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek,
külföldi fonalak

Schulhof Emilné

„Orient” Szövművészeti iskola

Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Tavaszi férfi kalapok

nagy választékban és olcsó árban

Heller és Deutsch

kalapgyár lerakataiban

Nicolae Iorga 21. (Zöldfa-u.)
Borsallno kalapok nagy választékban

**Elegáns, finom és
olcsó ruhákat csak**

Angol, valamint belföldi
szövetek exkluzív mintákban
raktáron!

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Egy bájos berlini történet

— Megtörtént. —

Egy T. nevű pesti zsidónak négy bérháza van Berlinben. A pesti zsidó minden negyedévben ki szokott menni Berlinbe, hogy bejnkasszálja a házbéreket, természetesen most is kiment.

Berlinben konstátálta, hogy tízenegy lakója nem fizetett. Szigorú felszólító levelet írt nekik, hogy azonnal fizessenek, különben így meg ugy.

A lakók pont a Reichstag égésének másnapján kapták meg a leveleket és a rákövetkező napon egy rohamosztagos lépett be a pesti háziur szállodai szobájába.

— Maga írta ezt a levelet? — kérdezte nyájasan.

— Én.

— És mi ez?

— Ez egy felszólító levél.

— Igen? Egy felszólító levél?

Piff-paff, elcsattant két pofon és a rohamosztagos eltávozott.

Két pillanat múlva egy másik rohamosztagos lépett be a levéllel és nyájasan megkérdezte:

— Maga írta ezt a levelet?

— Igen.

— És mi ez?

— Ez egy felszólító levél.

— Igen? Felszólító levél?

Piff-paff, elcsattant két pofon és a rohamosztagos távozott.

Két pillanat múlva egy másik rohamosztagos lépett be egy levéllel és nyájasan megkérdezte:

— Maga írta ezt a levelet?

— Igen.

— És mi ez?

— Oh ez semmi, kérem, ez csak egy olyan forma.

— Ugy? Ez csak egy olyan forma?

— Igen.

— Szóval ezek a lakók nem is tartoznak magának?

— Nem, kérem.

— És ugye, magának nincs is háza Berlinben?

— Nincs, kérem.

— Na, akkor írja alá ezt a nyilatkozatot, hogy magának nincs háza Berlinben.

A pesti zsidó aláírta és boldogan hazautazott Pestre.

Házassági árjegyzék

A fiatal Gelb háztüznézőbe megy Grünhöz, akinek egész csomó eladó lánya van. Grün felsorolja a lányok nevét, megmondja mindegyiknek a korát és a hozományát. Gelb egy darabig türelmesen hallgatja, de végül megszólal:

— Nézze, Grün ur, így kutyafuttában ugy sem tudnék dönteni, legyen szives, küldjön nekem a kedves leányairól egy árjegyzéket.

HÁZIASSZONYOK !!

**Takararításhoz szükséges
festék és háztartási**

szükségleteiket, u. m.:

butorlakk, padlólakkok, stb.
legolcsóbban

„LAKMUS”

festékkereskedésben

Oradea, Zöldfa-ucca 10

szerezhetik be. :: Pontos kiszolgálás.
Schein kefe 140 Leitől. Szombaton zárva.

HACKMAYER

uriszabó készít

Oradea, P. Regina Maria 3
(Bémer-tér)